

wz. 1943

120 mm moździerz wz. 1943

Historia konstrukcji

120 mm moździerz wz. 43 został opracowany w 1943 roku w ówczesnym Związku Radzieckim na bazie 120 mm moździerza wz. 1938 i wz. 1941, konstrukcji B. Szawyrina. Wprowadzono go do uzbrojenia armii wielu państw, w tym członków Układu Warszawskiego. Był także używany w wielu krajach azjatyckich oraz afrykańskich. W latach II Wojny Światowej uchodził za konstrukcję nowoczesną, dlatego było produkowano wiele jego kopii w latach powojennych np. w Chinach oraz Jugosławii. Do dziś znajduje się na uzbrojeniu wielu państw na całym niemal świecie.

Obecnie moździerze wz. 1943 jest holowany za samochodem ciężarowym na zmodernizowanym w Polsce w 1985 roku podwoziu dwukołowym W-20 lub W-43 (uresorowanym w walkach skrętnych), która jest jeszcze dodatkowo wyposażona w instalacja oświetleniowo-sygnalizacyjną.

Moździerz wz. 1943 ustępuje współczesnym konstrukcją tego samego kalibru przede wszystkim znacznie mniejszą donośnością wystrzelonego pocisku moździerzowego oraz stosunkowo dużą masą, zwłaszcza użytego podwozia. W Wojsku Polskim zostały częściowo zastąpione nowoczesnymi moździerzami kalibru 98 mm M98, natomiast pozostałe w służbie do dnia dzisiejszego moździerze są nadal używane, mimo jej nie najnowocześniejszej konstrukcji.

Zastosowana amunicja

1. Granat odłamkowy OF-843A

Masa pocisku: 15,9 kg

Masa materiału wybuchowego: 5,1 kg amatołu

Masa ładunku miotającego: do 1,58 kg

Prędkość wylotowa: do 272 m/s

Donośność: od 460 m do 5700 m

Pocisk stabilizowany w locie za pomocą brzechw. Zaopatrzony w głowicowy zapalnik uderzeniowy GWM3-7. Stosowano 5 ładunków miotających.

Skarżysko-Kamienna – Muzeum im. Orła Białego

2. Dymna D-843A

Masa pocisku: 16,5 kg

Masa substancji dymotwórczej: 5,1 kg

Masa ładunku miotającego: do 1,97 kg

Prędkość wylotowa: do 272 m/s

Donośność: od 460 m do 5700 m

Pocisk stabilizowany w locie za pomocą brzechw. Zaopatrzony w głowicowy zapalnik uderzeniowy GWM3-7. Stosowano 5 ładunków miotających.

3. Zapalająca Z-843A

Masa pocisku: 17,2 kg

Masa substancji zapalającej: 5,1 kg

Masa ładunku miotającego: do 1,4 kg

Prędkość wylotowa: do 272 m/s

Donośność: od 460 m do 5700 m

Pocisk stabilizowany w locie za pomocą brzechw. Zaopatrzony w głowicowy zapalnik uderzeniowy M-5. Stosowano 5 ładunków miotających.

W służbie niemieckiej przejęte egzemplarze otrzymały oznaczenie 12 cm Granatwerfer 379 (r).

Węgierska Górka – Schron “Wędrowiec”

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

Producent: Związek Radziecki/Rosja

Przeznaczenie: do obezwładniania i niszczenia siły żywej oraz nieopancerzonego sprzętu wojskowego przeciwnika, a także do oświetlania terenu i zadymiania

Zasada działania: broń nieautomatyczna

Zasilanie: ładowany ręcznie od strony wylotowej lufy

Naprowadzanie moździerza: ręcznie

Podwozie: ciągnięte, kołowe jednoosiowe z mechanizmem resorowym (wałki skrętne) i instalacją oświetleniowo-sygnalizacyjną

Celownik: moździerzowy celownik optyczny MPM-44

Środek ciągu: samochód ciężarowo-terenowy STAR 266

Kaliber: 120 mm

Przewód lufy: gładki

Długość lufy: 1800 mm (wraz z zamkiem)

Rozstaw kół podwozia W-20: 1300 mm

Masa całego zestawu w położeniu: marszowym – 555 kg, bojowym – 275 kg

Masa lufy z zamkiem: 100 kg

Masa podpory lufy: 80 kg

Masa płyty oporowej: 95 kg

Masa celownika: 0,82 kg

Masa bezpiecznika przed podwójnym załadowaniem: 7,1 kg

Kąt ostrzału w płaszczyźnie poziomej: bez przestawiania podpory lufy (przy 45 stopni) – -4 stopnie z przedstawieniem podpory lufy (przy 45 stopnia) +/-15 stopni

Kąt ostrzału w płaszczyźnie pionowej: od 45 stopnia do 80 stopnia

Prześwit: 370 mm

Prędkość holowania: po szosie – 35 km/h, w terenie do 18 km/h

Szybkostrzelność bez poprawienia wycelowania – do 15 strzałów na minutę, z poprawkami wycelowania – do 6 strzałów na minutę

Maksymalne ciśnienie w przewodzie lufy: 100 MPa

Donośność wystrzelonego pocisku: od 460 m do 5700 m

Czas przejścia z położenia bojowego do marszowego: 3-4 minuty

Czas przejścia z położenia marszowego do bojowego: 1-1,5 minuty

Obsługa zestawu: pięciu żołnierzy + jeden kierowca ciężarówki

Amunicja (typ naboju): odłamkowo-burzący OF-843, odłamkowo-burzący z dodatkowym napędem raketowym, odłamkowo-burzący z wymuszoną fragmentacją oświetlającym OF-843A-0, zapalający, dymny D-843A

Masa naboju: od 15,9 kg do 17,9 kg

Tytuł i sygnatura instrukcji: 120 mm moździerz wz. 1943 i 1938, Opis i użytkowanie Uzbr. 2332/84

Autor – Dawid Kałka

Bibliografia

1. Najnowsze uzbrojenie Wojska Polskiego Siły lądowe, wydawnictwo Bellona
2. Jerzy Kajetanowicz, Polskie wojska lądowe w latach 1945-1960, Toruń 2004
3. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/120mm-wz1943/>